

Bosna i Hercegovina
Federacija Bosne i Hercegovine
Kantonavno tužilaštvo
Zeničko-dobojskog kantona

Broj: 06/01-06-2-115/25

Datum: april, 2025.godine

AKCIONI PLAN
RODNE RAVNOPRAVNOSTI
KANTONALNOG TUŽILAŠTVA/TUŽITELJSTVA
ZENIČKO-DOBOJSKOG KANTONA
2025-2027. godine

Na osnovu člana 29. stav 2. Zakona o Kantonalnom tužiteljstvu Zeničko-dobojskog kantona („Službene novine Zeničko-dobojskog kantona“ broj: 5/03 i 11/07), Pravilnika o unutrašnjoj organizaciji i poslovanju Kantona broj: A-117/17, a u skladu sa Strategijom za unapređenje rodne ravnopravnosti u pravosuđu BiH, koju je dana 29.10.2020.godine usvojilo Visoko sudsko i tužilačko vijeće BiH i datim smjernicama u Aktu Visokog sudskeog i tužilačkog vijeća BiH broj 12-50-2-2256-1/2024 od 05.04.2024. godine, Glavna kantonalna tužiteljica donosi:

AKCIONI PLAN

**za realizaciju „Strategije za unapređenje rodne ravnopravnosti u pravosuđu
Bosne i Hercegovine“ za vremenski period od 01.01.2025. do 31.12.2027. godine**

UVOD

Rodna ravnopravnost predstavlja jedan od temeljnih principa ljudskih prava i osnovnih sloboda. Ravnopravnost je temeljna vrijednost međunarodnog prava i svi glavni sporazumi o ljudskim pravima sadrže zabranu diskriminacije na temelju spola i roda. Pojam ravnopravnosti spolova odnosi se primarno na položaj žena i muškaraca, na njihov položaj u cjelokupnom društvu i mogućnostima koje se ženama i muškarcima pružaju za obrazovanje, rad, napredovanje i ličnu afirmaciju. Prepostavke za postizanje rodne ravnopravnosti su uživanje u osnovnom ljudskom pravu i zaštita istog od diskriminacije.

Zakon o ravnopravnosti spolova u BiH garantuje jednakost spolova za sve građane i građanke u svim sferama društva, uključujući pravosuđe. Strategiju za unapređenje rodne ravnopravnosti u pravosuđu BiH (u daljem tekstu: Strategija), koja se odnosi na unapređenje rodne ravnopravnosti unutar pravosudne institucije, ali i u opšćenju prema strankama, odnosno javnosti, usvojilo je 29.10.2020. godine Visoko sudsko i tužilačko vijeće (u daljem tekstu: VSTV). Nakon donošenja Strategije, VSTV je zajedno sa pravosudnim institucijama započelo realizaciju aktivnosti sa ciljem implementacije iste. Nakon provođenja prethodnih aktivnosti predviđenih Akcionim planom donesenim u aprilu 2022. godine, Izmjenama navedenog akcionog plana za 2023. godinu, te Izmjenama i dopunama akcionog plana za 2024. godinu u koje aktivnosti i proces implementacije Strategije su bili uključeni zaposlenici oba spola na svim razinama unutar institucije tokom donošenja i primjene navedenih akcionih planova, razgovora o različitim rodnim temama pojedinačno ili u manjim grupama s ciljem uspostavljanja međusobne podrške i razumijevanja, kao i

ohrabrivanja zaposlenih da podijele svoje priče ukoliko se susreću ili su se susretali sa rodnom neravnopravnošću, a sve sa ciljem podizanja svijesti o rodnoj ravnopravnosti. Nastavak aktivnosti s ciljem podizanja svijesti o rodnoj ravnopravnosti i postizanju iste kako prema zaposlenicima tako i prema strankama koje dolaze u dodir sa Tužilaštvo nastavljamo donošenjem Akcionog plana rodne ravnopravnosti za period od 01.01.2025. godine do 31.12.2027.godine.

Detaljnom analizom stanja u Kantonalnom tužilaštvu/tužiteljstvu Zeničko-dobojskog kantona trenutno je zaposleno 107 osoba, koji su raspoređeni na radna mjesta namještenika, državnih službenika i nosilaca tužilačke funkcije. Od ukupno 56 namještenika, 49 su žene, a 7 namještenika su muškarci. Kada su u pitanju državni službenici, od ukupnog broja 21 državnog službenika, 14 čine žene, te 7 muškaraca. Od 30 nosilaca tužilačke funkcije, njih 13 čine žene, a 17 muškarci. Na rukovodećim funkcijama u KTZDK trenutno se nalazi 5 žena, te 4 muškarca. Iz svega navedenog vidljivo je da je u KTZDK na različitim pozicijama raspoređeno 76 žena, te 31 muškarac, zbog čega smatramo da smo jedna od rijetkih institucija koja ima više radno angažovanih žena u odnosu na broj muškaraca.

Također, prilikom analize primjetne su i poteškoće s kojima smo se susretali prilikom primjene akcionih planova, a ogledaju se u vidu preopterećenosti zaposlenih redovnim poslovima, nedostatkom vremena i nezainteresovanost za aktivnosti gender mainstreaming-a, kao i nedostatak finansijskih sredstava što nam predstavlja polaznu tačku za planiranje budućih aktivnosti gender mainstreaminga prema strateškim ciljevima Strategije.

Aktivnosti gender mainstreaminga prema strateškim ciljevima Strategije

- 1. Strateški cilj: Rukovoditelj/rukovoditeljice pravosudnih institucija i ostali uposlenici/e postavljaju, kao jedan od prioriteta institucije, unapređenje znanja i razine svijesti o pojmu roda, rodnim normama, metodi gender mainstreaming-a, rodnoj ravnopravnosti i jednakom pristupu pravdi.***

Projekat/aktivnost/mjera	Nosilac/partner/odgovorna institucija	Očekivani rezultati	Vrijeme realizacije	Potrebna sredstva/izvori finansiranja
Edukacija zaposlenih o pitanjima rodne ravnopravnosti (unapređenje znanja i razine svijesti zaposlenika KT ZDK o pojmu roda, metodi gender mainstreaming-a, rodnoj ravnopravnosti i jednakom pristupu pravdi)	Nosilac: KT ZDK Partneri: Centar ženskih prava Zenica	Podizanje svijesti o rodnoj ravnopravnosti, veće razumijevanje i znanje o rodnoj ravnopravnosti	2025-2027. godine	Sredstva iz budžeta KT ZDK i NVO sektora
Provođenje promotivnih aktivnosti o rodnoj ravnopravnosti	Nosilac: KT ZDK Partneri: Centar ženskih prava, Agencija za ravnopravnost spolova	Edukativni materijali sa informacijama o rodnoj ravnopravnosti (pisani materijalni koji će biti dostupni zaposlenim i strankama na službenoj stranici KT ZDK)	2025-2027. godine	Sredstva iz budžeta KT ZDK i NVO sektora
Provođenje ankete među zaposlenicima u svrhu procjene napretka i evaluacije rezultata aktivnosti provedenim u svrhu unapređenja rodne ravnopravnosti	Nosilac: KT ZDK	Periodična evaluacija napretka kroz anketu koja će obuhvatati pitanja o rodnoj ravnopravnosti i jednakog pristupa pravdi	2027. godina	Nisu potrebna sredstva

2. Strateški cilj: Rukovoditelji/rukovoditeljice pravosudnih institucija i ostali uposlenici/ce osiguravaju da su radnim procesima u pravosudnim institucijama obuhvaćena pitanja rodne ravnopravnosti i jednakog pristupa pravdi, kao dio ciljeva radnih procesa

Projekat/aktivnost/mjera	Nosilac/partner/odgovorna institucija	Očekivani rezultati	Vrijeme realizacije	Potrebna sredstva/izvori finansiranja
Zagovaranje za uvođenje rodne statistike u praksu, kroz dosljednu implementaciju Zakona o ravnopravnosti spolova u BiH	Nosilac: KT ZDK Partneri: organizacije civilnog društva, međunarodne organizacije		2025-2027. godine	Sredstva iz budžeta VSTV BiH/KT ZDK ili resornog ministarstva
Promovisati i uvoditi korištenje rodno senzitivnog jezika u svim segmentima rada	Nosilac: KT ZDK	Rodno senzitivnan jezik se koristi u svim zvanjima i korespondencijama	2025-2027. godine	Nisu potrebna sredstva
Postavljanje Zakona o rodnoj ravnopravnosti BiH i drugih edukativnih tekstova na temu rodne ravnopravnosti na web stranicu Tužilaštva	Nosilac: KT ZDK		2025 - 2027. godine	Nisu potrebna sredstva

3. *Strateški cilj: Rukovoditelj/rukovoditeljice pravosudnih institucija i ostali uposlenici/ce osiguravaju da se sve osobe, koje dođu u kontakt sa pravosudnim institucijama, tretiraju na jednak način, kao i da im se omogući jednak pristup pravdi bez obzira na spol i/ili rod*

Projekat/aktivnost/mjera	Nosilac/partner/odgovorna institucija	Očekivani rezultati	Vrijeme realizacije	Potrebna sredstva/izvori finansiranja
Omogućavanje psihološke podrške svim svjedocima/svjedokinjama kod kojih se ukaže potreba za podrškom	Nosilac: stručna savjetnica – psihologinja KT ZDK	Pružanja psihološke podrške svjedocima/svjedokinjama Informacije na zvaničnoj stranici Tužilaštva Pravilnik o načinu pružanja psihološke podrške svjedocima u KT ZDK	2025.-2027. godine	Nisu potrebna sredstva
Monitoring rezultata rada tužiteljja/ića, te imenovanja u različita radna tijela/grupe	Nosilac: KT ZDK Partneri: organizacije civilnog društva, pravosudne institucije, VSTV BiH	Objavljeni rezultati monitoringa kroz godišnje izvještaje o radu	2025.-2027. godine	Nisu potrebna sredstva

Uvođenje modaliteta prijave rodne (ne)ravnopravnosti postupanja od strane zaposlenika KT ZDK putem zvaničnog email- a institucije pomoću Obrasca za prijavu	Nosilac: KT ZDK	Informisanje u kontinuitetu	2025. godine	Nisu potrebna sredstva
Postaviti anketu na web stranicu Tužilaštva za osobe koje dolaze u kontakt sa Tužilaštvom o stanju rodne ravnopravnosti u Tužilaštvu	Nosilac: KT ZDK	Osobe koje dolaze u kontakt sa Tužilaštvom mogu izraziti svoje mišljenje o rodnoj ravnopravnosti i postupanju prema njima	2025. godine	Nisu potrebna sredstva

4. **Strateški cilj:** Sve osobe (stranke, svjedoci/svjedokinje, profesionalne stranke i drugi) koje dođu u kontakt s pravosudnim institucijama, bilo da je takav kontakt ostvaren usmeno, pismeno ili pomoću društvenih mreža, smatraju da su pravosudne institucije utemeljene na načelima rodne ravnopravnosti. I muškarci i žene imaju visoku razinu povjerenja u pravosuđe

Projekat/aktivnost/mjera	Nosilac/partner/odgovorna institucija	Očekivani rezultati	Vrijeme realizacije	Potrebna sredstva/izvori finansiranja
Prikupljanje statističkih podataka osoba koje su u kontaktu sa tužilaštvom ZDK razvrstanih po spolu	Nosilac: KT ZDK Partneri: VSTV BiH, organizacije civilnog društva	Godišnja statistička analiza prikupljenih podataka u KT ZDK	2025-2027. godine	Nisu potrebna sredstva
Donošenje Obaveznog uputstva za postupanje o uvođenju rodne perspektive u radne odnose u KT ZDK	Nosilac: KT ZDK	Donijeti Obavezno uputstvo	2025. godine	Nisu potrebna sredstva

ZAKLJUČNA RAZMATRANJA

- ❖ Kantonalno tužilaštvo/tužiteljstvo Zeničko-dobojskog kantona je stava da je potrebno, da u jednom društvu, zajednici, organizaciji ili pravosudnoj instituciji postoje jednake mogućnosti za žene i muškarce, za doprinos kulturom, političkom, ekonomskom i socijalnom napretku, kao i da sve jedinice imaju jednake mogućnosti da uživaju koristi i dobrobiti od napretka zajednice u kojoj žive i rade;
- ❖ Kantonalno tužilaštvo/tužiteljstvo Zeničko-dobojskog kantona će raditi na tome da se aktivnosti implementacije ovog Akcionog plana sufinansiraju, kako iz budžeta ovog Tužiteljstva, tako i iz donatorskih sredstava (sredstva iz projekata i aktivnosti organizacija civilnog društva, direktno vezanih i uključenih u rad na implementaciji Akcionog plana), imajući u vidu da je za realizaciju projekata iz Akcionog plana rodne ravnopravnosti Kantonalnog tužilaštva/tužiteljstva Zeničko-dobojskog kantona potrebno angažovanje određenih finansijskih sredstava, koje Kantonalno tužilaštvo/tužiteljstvo Zeničko-dobojskog kantona ne može samo obezbijediti;
- ❖ Kantonalno tužilaštvo/tužiteljstvo Zeničko-dobojskog kantona je snažno opredijeljeno za djelovanje i insistiranje na poštivanju principa jednakosti i ravnopravnosti spolova u skladu sa važećim međunarodnim i domaćim pravnim okvirima;
- ❖ Sva pitanja eventualnih dodatnih finansiranja aktivnosti i projekata navedenih u ovom planu, bit će otežavajući faktor i na polju djelovanja na implementaciji ovog Akcionog plana.

